

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975) [www. economy.nayka.com.ua](http://www.economy.nayka.com.ua) | № 4, 2020 | 30.04.2020 р.

DOI: [10.32702/2307-2105-2020.4.78](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.4.78)

УДК 657.6:336.1

В. В. Покиньчереда,
к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування,
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Вінниця
ORCID ID: 0000-0003-2734-8667

К.В. Копняк,
старший викладач кафедри економічної кібернетики та інформаційних систем,
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Вінниця
ORCID ID: 0000-0003-0618-0359

ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ

V. Pokynchereda
PhD in Economics, Docent of the Department of Accounting and Taxation,
Vinnitsia Institute of Trade and Economics of KNUTE, Vinnitsia
К. Копняк
Senior lecturer of the Department of Economic Cybernetics and Information Systems,
Vinnitsia Institute of Trade and Economics of KNUTE, Vinnitsia

ORGANIZATION OF PERFORMANCE AUDIT OF PUBLIC DEBT MANAGEMENT

У статті проаналізовано структуру та динаміку державного й гарантованого державою боргу, визначено ключові проблеми, ризики та загрози фінансово-економічній безпеці країни, що пов'язані з неефективним управлінням державним боргом. Проаналізовано необхідність та важливість аудиту ефективності управління державним боргом в контексті забезпечення боргової безпеки, стійкості та платоспроможності держави. Проведено теоретизування щодо сутності аудиту ефективності управління державним боргом, визначено його мету, завдання та класифікаційні підходи. Розглянуто теоретичні та організаційно-методичні положення внутрішнього і зовнішнього аудиту ефективності управління державним боргом, окреслено повноваження органів центральної виконавчої влади та державного фінансового контролю в процесі реалізації завдань аудиту ефективності управління державним боргом. Ідентифіковано проблемні аспекти організаційно-методичного характеру в контексті проведення аудиту ефективності управління державним боргом та наведено пропозиції щодо посилення дієвості аудиторських процедур, що сприятиме формуванню передумов для забезпечення боргової безпеки та фінансової стійкості країни в довгостроковій перспективі.

Public debt is the result of raising funds to cover the state budget deficit, targeted financing of budget programs, refinancing of previously implemented government borrowings, etc. Ineffective management of loan resources can jeopardize the stability of the country's financial system, lead to increased fiscal burden, failure to comply with financial discipline, disruption of macroeconomic equilibrium, which leads to a decline in the well-being of the population. Effective management of

public debt requires a comprehensive system of legal and regulatory support, which regulates all aspects of public debt management, the strategy developed and the coordinated coordination of actions of all entities. The purpose of the study is to study the theoretical, organizational and methodological provisions of the audit of the effectiveness of public debt management and to find ways to improve them to ensure debt security and stability of the state. The article analyzes the structure and dynamics of sovereign and government-guaranteed debt, identifies key problems, risks, and threats to the country's financial and economic security related to poor sovereign debt management. The necessity and importance of auditing the efficiency of public debt management in the context of ensuring the debt security, stability and solvency of the state are analyzed. Theorizing on the essence of the audit of the efficiency of public debt management is carried out, its purpose, tasks and classification approaches are determined. The theoretical and organizational and methodological provisions of internal and external audit of the efficiency of public debt management are considered, the authority of the central executive authorities and the state financial control in the process of realization of the tasks of the audit of public debt management are outlined. Problematic aspects of organizational and methodological character in the context of conducting an audit of the effectiveness of public debt management are identified and proposals are made to strengthen the effectiveness of audit procedures, which will contribute to the formation of prerequisites for ensuring debt security and financial stability of the country in the long run.

Ключові слова: фінансовий контроль; державний аудит; аудит ефективності; державний борг; валовий внутрішній продукт; управління державним боргом; аудит ефективності управління державним боргом.

Keywords: financial control; governmental audit; performance audit; public debt; gross domestic product; public debt management; public debt management performance audit.

Постановка проблеми. Державний борг є звичним явищем для багатьох країн, які здійснюють державні запозичення для покриття дефіциту державного бюджету, цільового фінансування різноманітних програм, рефінансування раніше здійснених державних запозичень та ін. Неефективне управління позиковими ресурсами, залученими із зовнішніх та внутрішніх фінансових ринків, може ставити під загрозу стабільність фінансової системи країни, призводити до зростання фіскального навантаження на суб'єкти господарювання, недотримання фінансової дисципліни та виникнення кризи неплатежів, порушення макроекономічної рівноваги, що зрештою знижує добробут населення країни. Виважене управління державним боргом і мінімізація ризиків державних боргових зобов'язань потребують проведення аналізу співвідношень бюджетних й економічних показників, що дають змогу вчасно ідентифікувати сильні та слабкі сторони боргової політики держави. Відповідно до чинного законодавства такі функції покладено на органи центральної виконавчої влади та державного фінансового контролю.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретико-методологічні засади розвитку державного аудиту в Україні, а також організаційно-методичні та практичні положення аудиту ефективності управління державним боргом досліджені в працях вітчизняних науковців, зокрема: В. Базилевича, Є. Крайчак, І. Крупельницької, І. Луценко, В. Покинчереди, І. Федорович, А. Хомутенко, В. Хомутенко, Л. Чолій та ін. [2-3; 13-16]. Проте на сьогодні детальнішого опрацювання та систематизації потребують організаційно-методичні аспекти застосування аудиторських процедур при оцінці ефективності управління державним боргом, що власне визначає актуальність та своєчасність проведеного дослідження.

Постановка завдання. Метою дослідження є вивчення теоретичних, організаційних та методичних положень аудиту ефективності управління державним боргом та пошук шляхів їх удосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Необхідність формування комплексної системи управління державним боргом обумовлена наявністю значних фінансових запозичень. Так, за останнє десятиліття обсяг державного боргу України зріс із 316,9 до 1 998,0 млрд грн або у 6,3 рази, що створює реальну загрозу для стабільності фінансово-економічної ситуації в країні (рис. 1). Ревальвація гривні до іноземних валют спричинили часткове зменшення у 2019 р. боргових і гарантійних зобов'язань в перерахунку на національну грошову одиницю. Водночас висока частка боргу, номінованого в іноземній валюті, в умовах девальваційних очікувань та глобальної фінансової кризи посилює ризики збільшення обсягу державного і гарантованого державною боргу та витрат на його погашення й обслуговування у перспективі, а також значно ускладнює можливості щодо залучення додаткових кредитних ресурсів для підтримки стабільності фінансової системи держави.

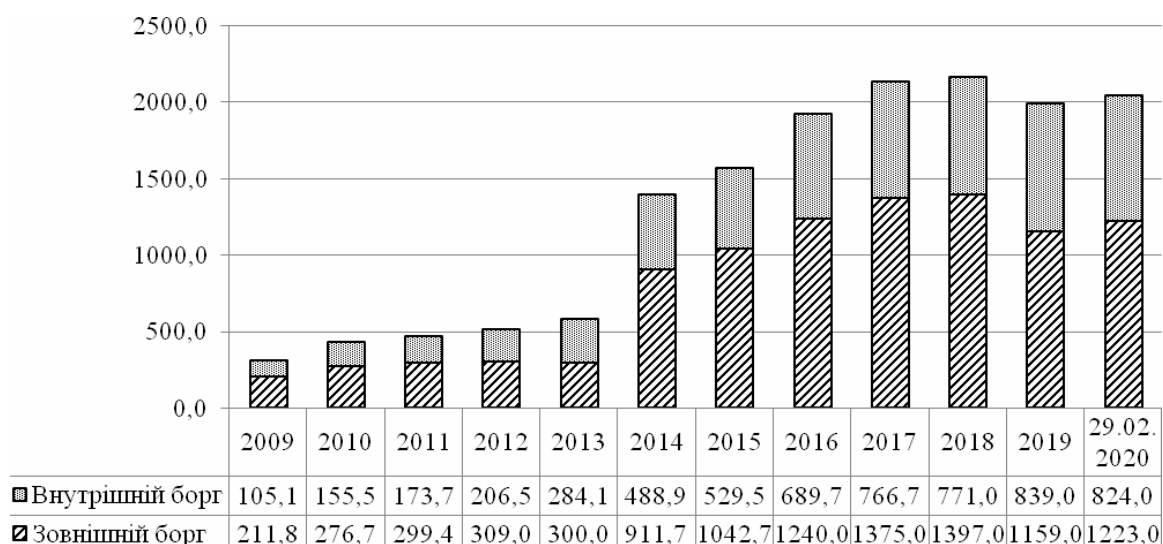

Рис. 1. Динаміка державного та гарантованого державою боргу України (на кінець року), 2009-2020 рр. (млрд грн)

Джерело: сформовано за даними [7; 8]

Загальні виплати за державним боргом (витрати з погашення та обслуговування державного боргу), що заплановані на 2020 рік за рахунок коштів державного бюджету, становлять 423 610,0 млн грн, з яких 59,2 %, або 250 716,5 млн грн – виплати за державним внутрішнім боргом та 40,8%, або 172 893,5 млн грн – виплати за державним зовнішнім боргом [6]. Тобто майже кожна третя гривня державного бюджету на 2020 рік буде спрямована на погашення та обслуговування державного боргу.

Відповідно до Бюджетного кодексу України [1], державний борг – це загальна сума боргових зобов'язань держави з повернення отриманих та непогашених кредитів (позик) станом на звітну дату, що виникають внаслідок державного запозичення. Обсяг державного боргу на кінець бюджетного періоду не може перевищувати 60,0% від валового внутрішнього продукту (далі – ВВП), а дефіцит бюджету – 3,0% від ВВП. Станом на кінець 2019 р. державний та гарантований державою борг України досяг 1 998,275 млрд грн, що становило 50,3% ВВП (нижче порогового значення на 386,5 млрд грн або на 9,7% ВВП) (рис. 2). Ревальвація гривні до іноземних валют у січні – грудні 2019 р. сприяла зменшенню боргових зобов'язань за державним і гарантованим державою боргом та економії витрат на їх погашення.

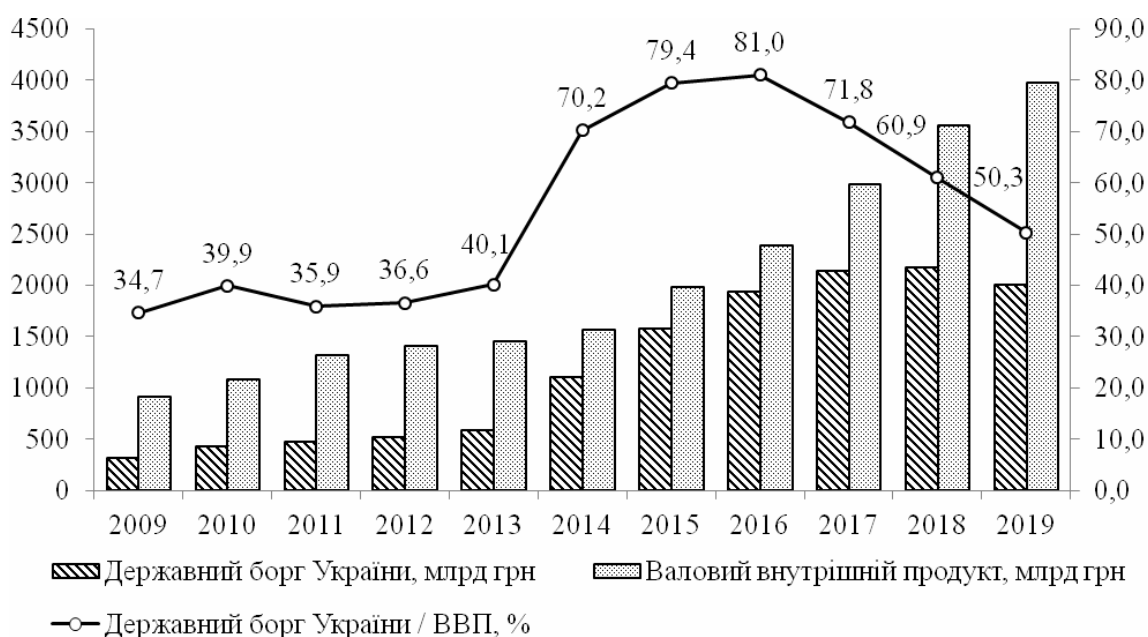

Рис. 2. Динаміка державного боргу та валового внутрішнього продукту України, 2009-2019 рр. (на кінець року)

Джерело: сформовано за даними [7; 8]

Водночас варто відзначити, що наявність державного боргу може бути корисним у період стійкого економічного зростання, коли політика запозичень направлена насамперед на реалізацію інвестиційних проєктів, а не на соціальні цілі. І, навпаки, у фазі економічного спаду дефіцит державного бюджету істотно погіршує стан публічних фінансів, підвищує ризик боргової кризи, що веде до погіршення загального стану економіки [15, с. 171]. Так, деякі економічно розвинуті країни мають досить високий рівень державного боргу відносно ВВП, однак, проводячи зважену економічну політику, вони забезпечують стійкий розвиток національної економіки, достатній рівень фінансової стійкості та платоспроможності країни (рис. 3).

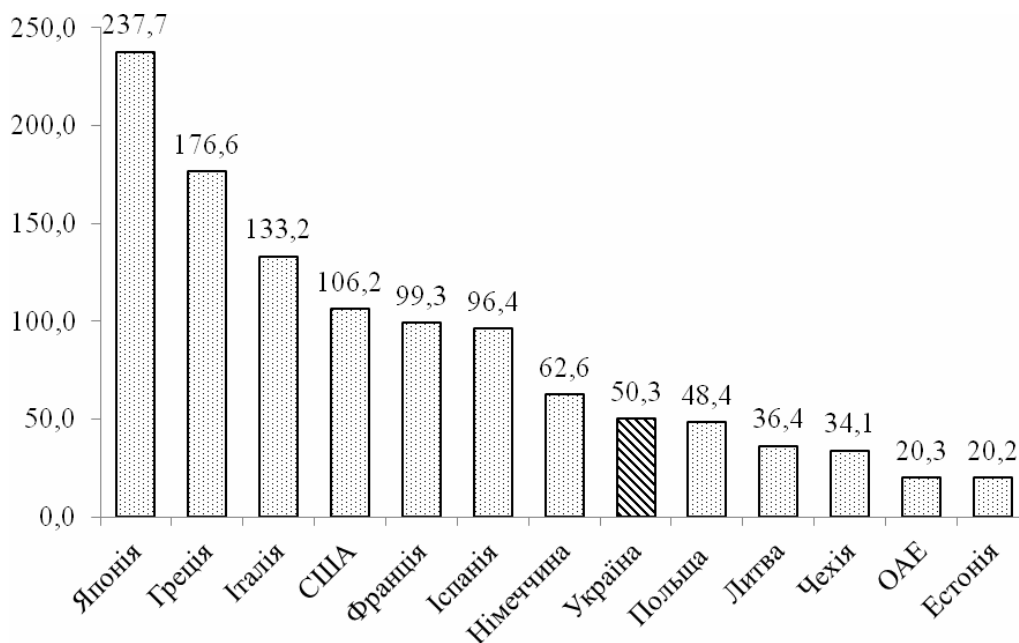

Рис. 3. Державний борг країн світу у відсотках до ВВП, станом на кінець 2019 р.

Джерело: сформовано за даними [17]

Під управлінням державним боргом необхідно розуміти сукупність методів, інструментів, важелів та процедур, спрямованих на поповнення боргового портфелю держави новими борговими зобов'язаннями, його своєчасне обслуговування та оптимізація з метою досягнення відповідності національним інтересам, забезпечення мінімально можливого рівня державних витрат і зменшення ступеня боргових ризиків [2, с. 39].

Формування комплексної системи управління державним боргом передбачає наявність:

1) цілісної системи нормативно-правового забезпечення боргової політики держави, що регламентує юридичні аспекти реалізації боргової політики, обсяги та умови залучення позикових коштів, порядок їх розміщення та погашення;

2) центральних органів виконавчої влади та державного фінансового контролю з чітким розподілом їх функціональних повноважень та координованістю дій в частині управління державним боргом;

3) стратегії управління державним боргом, у якій задекларовані основні цілі управління державним боргом, систему заходів та завдань для досягнення цільових параметрів затвердженої стратегії.

З огляду на те, що політика державних запозичень часто характеризується відсутністю системності та комплексності, залучення додаткових позик не завжди сприяє покращенню соціально-економічного становища в країні, а часто призводить до посилення боргової залежності держави, порушення макроекономічної рівноваги та низької ефективності використання залучених кредитних ресурсів. За таких умов актуальності набуває питання вдосконалення фінансового контролю в сфері управління державним боргом, що нерозривно пов'язане з необхідністю проведення аудиту ефективності управління державним боргом.

Під аудитом ефективності управління державним боргом необхідно розглядати комплекс заходів, що здійснюються органами центральної виконавчої влади та державного фінансового контролю й спрямовані на оцінку ефективності використання державних запозичень, аналіз основних бюджетних та фінансово-економічних показників для визначення рівнів боргової безпеки, стійкості та платоспроможності держави, а також надання пропозицій і рекомендацій щодо підвищення дієвості та ефективності заходів, що здійснюються в процесі управління державним боргом.

Впровадження аудиту ефективності управління державним боргом обумовлено потребою підвищення результативності, дієвості державного фінансового контролю та поліпшення діяльності виконавчих органів влади щодо залучення та використання державних запозичень. Окрім функції контролю, аудит ефективності виконує важливу інформаційну функцію, забезпечуючи громадськість точною та всеосяжною інформацією про результати діяльності державних органів, ефективність використання залучених коштів [15, с. 39].

На сьогодні в Україні відповідно до чинного законодавства здійснюється внутрішній та зовнішній аудит

ефективності управління державним боргом, які проводяться органами центральної виконавчої влади та державного фінансового контролю, зокрема: внутрішній аудит – Міністерством фінансів України; зовнішній аудит – Рахунковою палатою України. Систему аудиту ефективності управління державним боргом в Україні представлено на рис. 4.

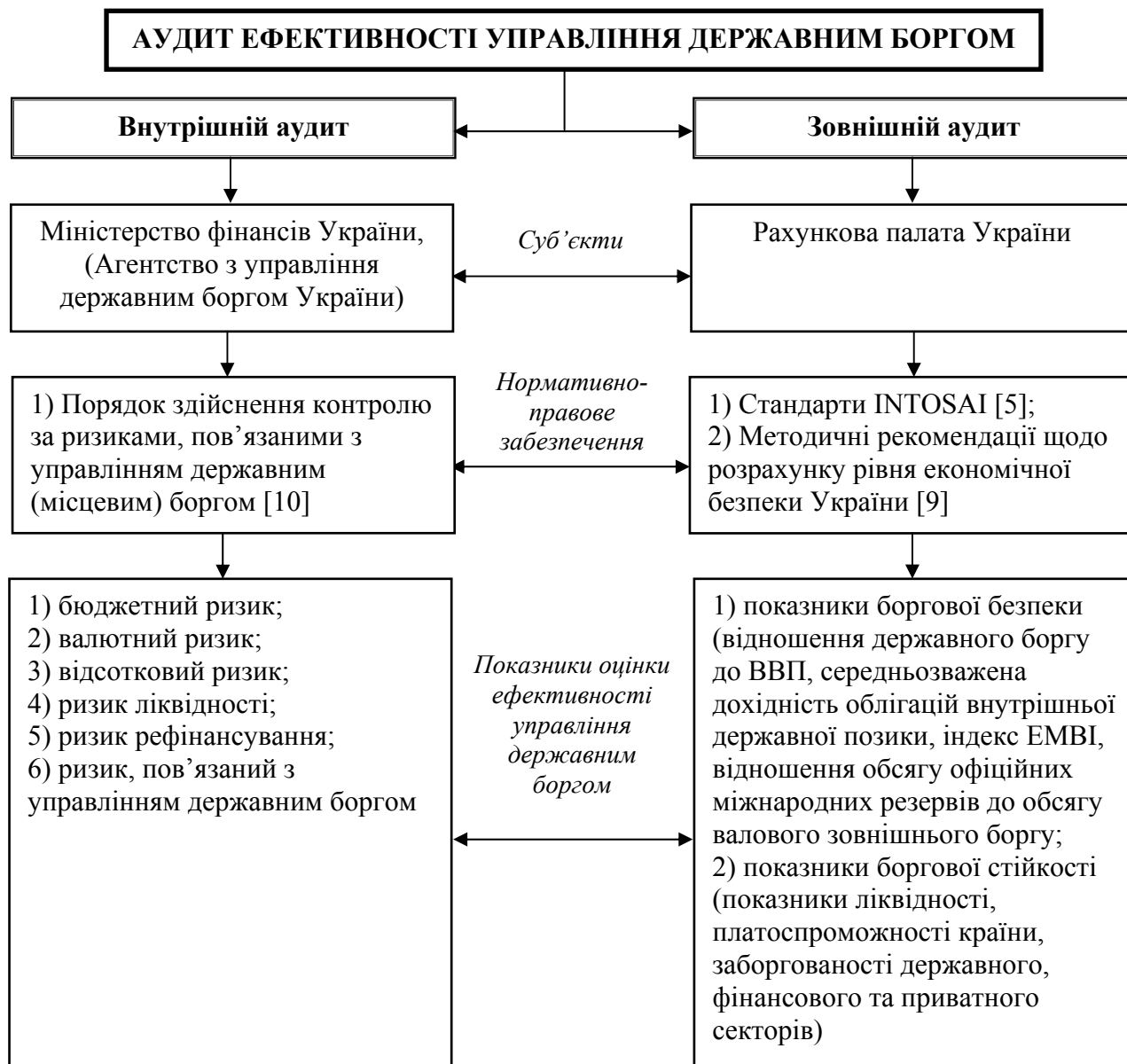

Рис. 4. Система аудиту ефективності управління державним боргом України

Джерело: [13]

Суб'єктом внутрішнього аудиту ефективності управління державним боргом є Міністерство фінансів України, яке відповідно до чинного законодавства забезпечує формування та реалізовує боргову політику держави. При цьому основним нормативним документом, який визначає методологічні та організаційні засади здійснення контролю ефективності управління державним боргом та яким керується Міністерство фінансів України при здійсненні контрольних процедур, є «Порядок здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним (місцевим) боргом» [10].

Під час здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним боргом, Міністерство фінансів України:

- проводить оцінку ризиків з метою їх мінімізації;
- визначає оптимальне співвідношення очікуваних витрат державного бюджету з управління боргом до ризиків;
- проводить операції з управління боргом.

Оцінка ризиків, пов'язаних з управлінням боргом, проводиться шляхом здійснення контролю за показниками відсоткового, валютного, бюджетного ризиків, а також ризиків рефінансування та ліквідності.

Міністерство фінансів України щорічно затверджує програму управління боргом на відповідний рік та оприлюднює її в місячний строк після початку відповідного бюджетного періоду на офіційному сайті.

Програма управління боргом може переглядатися в разі суттєвих змін на внутрішньому ринку державних цінних паперів та/або облігацій місцевих позик і світових ринках капіталу, у макроекономічній ситуації, бюджетно-податковій, грошово-кредитній та валютній політиці, а також виникнення інших причин, які можуть значно ускладнити або унеможливити її виконання [10].

Не пізніше ніж через три місяці після закінчення бюджетного періоду Міністерство фінансів України готує звіт про виконання програми управління боргом за звітний бюджетний період та оприлюднює його на сайті. Звіт про виконання програми управління боргом має містити інформацію про:

- стан боргу на кінець звітного бюджетного періоду;
- ситуацію та основні тенденції на внутрішньому ринку державних цінних паперів та/або облігацій місцевих позик і світових ринках капіталу, суттєві зміни в макроекономічній ситуації за звітний бюджетний період;
- результати оцінки ризиків, пов'язаних з управлінням боргом, станом на кінець звітного бюджетного періоду;
- здійснення запланованих заходів і досягнення показників, визначених у програмі управління боргом, а також причини та обґрунтування відхилень таких показників [10].

Загальна схема проведення внутрішнього аудиту ефективності управління державним боргом представлено на рис. 5.

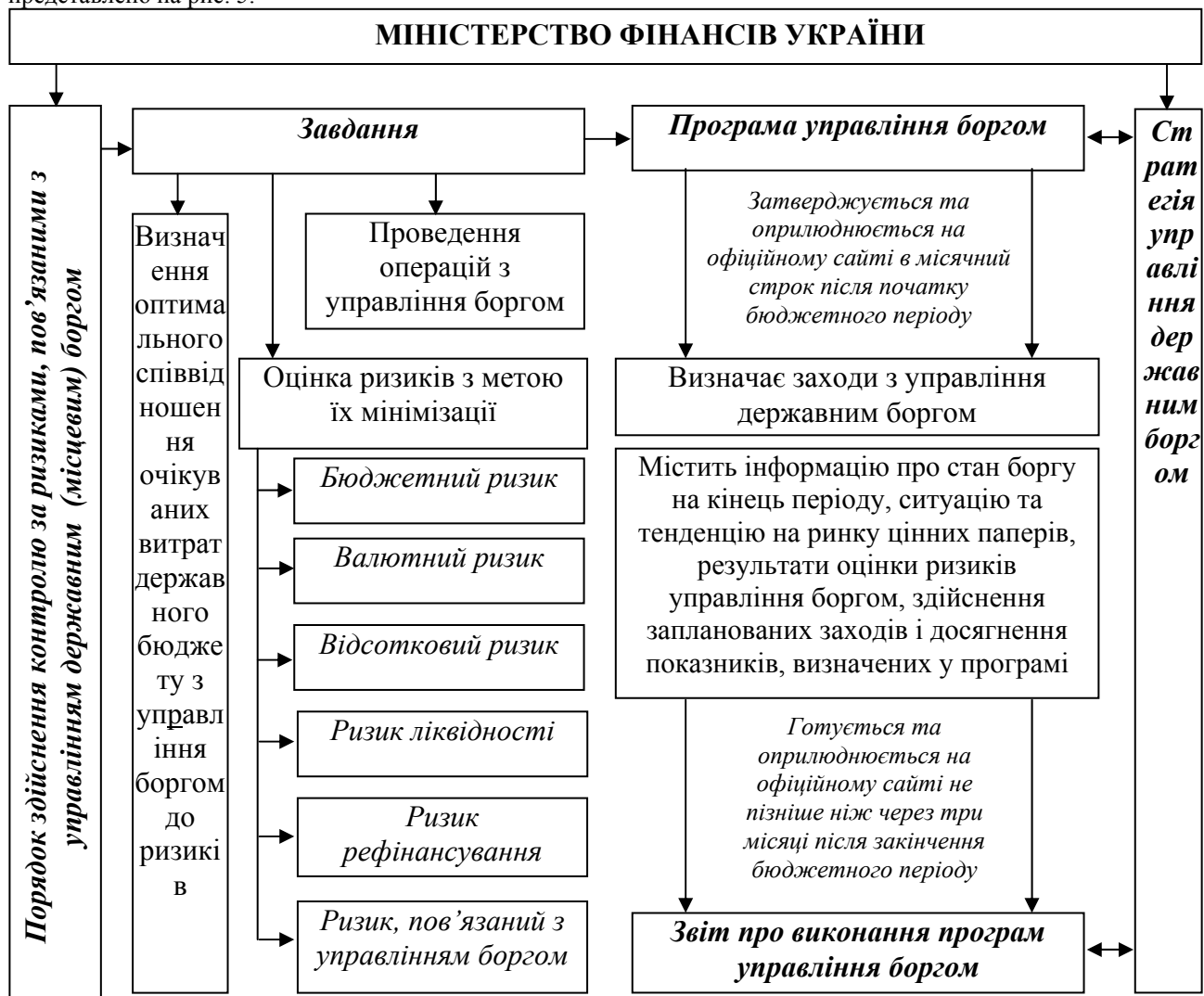

Рис. 5. Схема внутрішнього аудиту ефективності управління державним боргом
Джерело: сформовано авторами

Водночас варто відзначити, що Постановою КМУ від 12.02.2020 № 127 [12] в Україні створено Агентство з управління державним боргом України (Боргове агентство), яке планує повноцінно розпочати свою діяльність не пізніше 1 вересня поточного року. Фактично новостворений орган центральної виконавчої влади переймає на себе повноваження Міністерства фінансів України щодо реалізації державної бюджетної політики у сфері управління державним та гарантованим державою боргом.

Мета, цілі, функції та переваги створення Агентства з управління державним боргом України наведено на рис. 6.

**АГЕНТСТВО З
УПРАВЛІННЯ
ДЕРЖАВНИМ
БОРГОМ УКРАЇНИ**

МЕТА

*Утворення окремого органу,
відповідального за реалізацію
державної бюджетної політики в сфері
управління державним боргом та
гарантованим державною боргом*

**ПЕРЕВАГИ СТВОРЕННЯ
АГЕНТСТВА**

- підвищення довіри зі сторони ринку
- політики та процедури управління ризиками відповідно до кращих ринкових практик: контроль операційного ризику, внутрішній аудит
- ефективна організаційна структура з відокремленими функціями: вищий менеджмент, фронт-офіс, мідл-офіс та бек-офіс
- можливість найму працівників з вищою компетенцією для виконання складних завдань

ФУНКЦІЇ

- підготовка проєктів Бюджетної декларації та бюджету в частині державного та гарантованого державною боргу
- аналіз ризиків державного боргу та проведення стрес-тестування
- підготовка проєкту стратегії управління державним боргом
- аналіз ринків та пошук найкращих джерел фінансування з точки зору вартості та ризиків
- управління ліквідністю ЄКР та валютних рахунків Казначейства
- розроблення плану дій щодо покращення рейтингу України як позичальника

ЦІЛІ СТВОРЕННЯ АГЕНТСТВА

- розширення інструментарію управління боргом
- зменшення ризиків шляхом оптимізації структури державного боргу
- зниження вартості обслуговування боргу
- забезпечення стабільного доступу до фінансування
- забезпечення прозорості та підзвітності процесів управління боргом

Рис. 6. Мета та основні повноваження Боргового агентства

Джерело: [6]

Відповідно до Постанови КМУ від 12.02.2020 № 127 [12] Боргове агентство серед іншого буде здійснювати оперативний облік, контроль та аналіз показників державного боргу та гарантованого державною боргу, контроль за здійсненням платежів, пов'язаних з гарантованим державною боргом, узагальнення звітності за всіма операціями, пов'язаними з управлінням державним та гарантованим державною боргом.

Проведення зовнішнього аудиту ефективності управління державним боргом покладено на Рахункову палату України. Оцінювання діяльності органів управління державним боргом є одним із найважливіших завдань аудиту ефективності. На основі такої оцінки визначаються сильні та слабкі сторони діяльності інституції з управління державним боргом, наводяться пропозиції щодо удосконалення діяльності державних органів в процесі реалізації боргової політики держави.

Рахункова палата в межах повноважень здійснює державний зовнішній фінансовий контроль за:

- 1) станом державного боргу та гарантованого державною боргу, порядком утворення, обслуговування і погашення таких боргів;
- 2) дефіцитом (профіцитом) державного бюджету та джерелами фінансування державного бюджету;
- 3) цільовим та ефективним використанням і своєчасним поверненням кредитів (позик), залучених державою до спеціального фонду державного бюджету;
- 4) дотриманням граничного обсягу державного боргу та гарантованого державною боргу, а також виконанням плану заходів з приведення загального обсягу державного боргу та гарантованого державною боргу до встановлених вимог;
- 5) відшкодуванням суб'єктами господарювання, які отримали кредити (позики) під державні гарантії,

витрат державного бюджету, що виникли внаслідок виконання державою гарантійних зобов'язань перед кредиторами [11].

Під час зовнішнього аудиту ефективності управління державним боргом застосовуються аналітичні процедури, що спрямовуються на оцінку співвідношень основних бюджетних та економічних показників, які характеризують ефективність реалізації боргової політики держави. Крім того, проведення такого аналізу дає змогу ідентифікувати слабкі та сильні сторони в управлінні державним та гарантованим державою боргом й у випадку необхідності надати пропозиції суб'єктам управління.

У більшості країн світу до основної групи індикаторів боргової політики належать обсяги державного боргу та його співвідношення до ВВП. Однак слід зауважити, що обсяги державного боргу і, власне, його динаміка не дають всебічного уявлення про стан і перспективи використання ресурсу державних запозичень при фінансуванні бюджету. У зв'язку з цим виникає необхідність проведення комплексного аналізу співвідношень різних економічних показників та розрахунку загальноприйнятих критеріїв для того, щоб прослідкувати поточні потреби держави в коштах для забезпечення виконання функцій і спрогнозувати можливості своєчасного погашення й обслуговування державного боргу в майбутньому [16].

Для аналізу ефективності боргової політики держави необхідно використовувати низку показників. Стандартами INTOSAI [5] передбачено для оцінки стану державного боргу використовувати дві групи індикаторів: першу групу застосовують для оцінки рівня боргової безпеки країни; індикатори другої групи – для визначення боргової стійкості країни.

На підставі проведеної оцінки боргової безпеки та боргової стійкості, державними аудиторами надається оцінка ефективності управління державним боргом, яка наводиться у тексті аудиторського звіту з рекомендаціями щодо поліпшення ефективності управління державним боргом, що погоджується з Міністерством фінансів України та публікується на сайті Рахункової палати.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Аудит ефективності управління державним боргом займає одне із центральних місць серед видів державного аудиту, що пояснюється його важливістю для забезпечення фінансової стабільності держави. Враховуючи це, для підвищення дієвості аудиторської перевірки доцільно розробити методичні рекомендації щодо проведення зовнішнього та внутрішнього аудиту ефективності управління державним та гарантованим державою боргом, які б визначали цілі та описували організаційні аспекти проведення аудиторської перевірки, встановлювали чіткий розподіл повноважень і відповідальності між учасниками аудиторського процесу, висвітлювали питання планування аудиторської перевірки, визначали систему бюджетних та економічних показників-індикаторів ефективності управління державним боргом, встановлювали порядок застосування методів фінансового контролю в процесі виконання аудиторських процедур та узагальнення результатів перевірки, містили методику оцінки якості аудиту управління державним боргом. Якісне виконання завдань, передбачених методичними рекомендаціями щодо проведення зовнішнього та внутрішнього аудиту ефективності управління державним боргом, сприятиме формуванню передумов для забезпечення боргової безпеки та фінансової стійкості держави.

Список літератури.

1. Бюджетний кодекс України: Кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 04.04.2020).
2. Крайчак Є.В. Система управління державним зовнішнім боргом України. *Економіка та держава*. 2018. № 5. С. 38-42.
3. Крупельницька І.Г., Чолій Л.О. Державний аудит – як засіб та прийом державного контролю. *Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky*. № 6. 2019. С.43-45.
4. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <http://www.dkrs.gov.ua> (дата звернення: 14.04.2020).
5. Офіційний веб-сайт INTOSAI. URL: <http://www.intosai.org> (дата звернення: 02.04.2020).
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk> (дата звернення: 16.04.2020).
7. Офіційний сайт Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua> (дата звернення: 15.04.2020).
8. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua> (дата звернення: 16.04.2020).
9. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 № 1277. URL: <http://www.me.gov.ua> (дата звернення: 10.04.2020).
10. Про затвердження Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним (місцевим) боргом: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.2012 № 815. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/815-2012-%D0%BF> (дата звернення: 11.04.2020).
11. Про Рахункову палату: Закон України від 02.07.2015 № 576-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19> (дата звернення: 16.04.2020).
12. Про утворення Агентства з управління державним боргом України: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.02.2020 № 127. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/127-2020-%D0%BF> (дата звернення: 16.04.2020).
13. Покин'єчерда В.В. Організаційно-методичні аспекти аудиту ефективності управління державним боргом. URL: http://www.vtei.com.ua/konfa/27_03/1/4.pdf (дата звернення: 11.04.2020).

14. Федорович І. Методика проведення аудиту ефективності управління державним боргом та шляхи її вдосконалення. *Світ фінансів*. 2014. № 3. С. 38-47.
15. Хомутенко В.П., Луценко І.С., Хомутенко А.В. Державний аудит публічних фінансів: навч. посібник. Одеса: «Кримполіграфпапір», 2016. 412 с.
16. Pokynchereda V.V. Performance audit of ukrainian debt management: organization and methodology. *Ефективна економіка*. 2018. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6526> (дата звернення: 14.04.2020).
17. Statista. URL: <https://www.statista.com/statistics/269684/national-debt-in-eu-countries-in-relation-to-gross-domestic-product-gdp> (дата звернення: 12.04.2020).

References.

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), Code of Ukraine “Budget Code of Ukraine”, available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17?lang=en> (Accessed 04 April 2020).
2. Kraichak, Ye.V. (2018), “The system of management of the public external debt of Ukraine”, *Ekonomika ta derzhava*, vol. 5, pp. 38-42.
3. Krupelnyska, I.H. and Cholii, L.O. (2019), “State audit – as a means and method of state control”, *Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky* vol. 6, pp. 43-45.
4. The State Audit Service of Ukraine (2020), available at: <http://www.dkrs.gov.ua> (Accessed 14 April 2020).
5. The International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI) (2020), available at: <http://www.intosai.org> (Accessed 02 April 2020).
6. Ministry of Finance of Ukraine (2020), available at: <https://mof.gov.ua/en> (Accessed 16 April 2020).
7. Minfin (2020), available at: <https://index.minfin.com.ua> (Accessed 15 April 2020).
8. The National Bank of Ukraine (2020), available at: <https://bank.gov.ua> (Accessed 16 April 2020).
9. Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (2013), “On Approval of Methodological Recommendations for Calculating the Level of Economic Security of Ukraine”, available at: <http://www.me.gov.ua> (Accessed 10 April 2020).
10. Cabinet of Ministers of Ukraine (2012), “On Approval of the Procedure for Controlling the Risks Related to the Management of the State (Local) Debt”, available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/815-2012-%D0%BF?lang=en> (Accessed 11 April 2020).
11. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), “About the Accounting Chamber”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19> (Accessed 16 April 2020).
12. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), “On the Establishment of the State Debt Management Agency of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/127-2020-%D0%BF> (Accessed 16 April 2020).
13. Pokynchereda, V.V. (2019), “Organizational and methodological aspects of the audit of public debt management efficiency”, available at: http://www.vtei.com.ua/konfa/27_03/1/4.pdf (Accessed 11 April 2020).
14. Fedorovych, I. (2014), “Methodology of auditing the effectiveness of public debt management and ways to improve it”, *Svit finansiv*, vol. 3, pp. 38-47.
15. Khomutenko, V.P., Lutsenko, I.S. and Khomutenko, A.V. (2016), *Derzhavnyi audyt publichnykh finansiv* [Public Audit of Public Finances], Krympolihrafpaпіr, Odessa, Ukraine.
16. Pokynchereda, V.V. (2018) Performance audit of ukrainian debt management: organization and methodology, *Efektivna ekonomika*, vol. 9, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6526> (Accessed 14 April 2020).
17. Statista (2020), available at: <https://www.statista.com/statistics/269684/national-debt-in-eu-countries-in-relation-to-gross-domestic-product-gdp> (Accessed 12 April 2020).

Стаття надійшла до редакції 17.04.2020 р.